

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๓

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่

๕๕๑/๒๕๖๓

เรื่อง **อดีตพระพรหมติก "เจ้าคุณเอื้อน" กลับมาห่มผ้าเหลืองไม่ได้**

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า กรณีศาลอุทธรณ์ยกฟ้องอดีตพระพรหมติกหรือ"เจ้าคุณเอื้อน" อดีตเจ้าอาวาสวัดสามพระยา ในความผิดฐานฟอกเงิน จนมีข่าวเตรียมมาห่มจีวรอีกครั้งเพราะไม่เคยเปล่งวาจาสู้คดีเงินทอนวัดที่อดีตพระพรหมติกเป็นจำเลย เป็นคดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องกรณีทุจริตงบประมาณอุดหนุนการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา แบ่งออกเป็น ๓ คดี คือ

๑. คดีความผิดมูลฐาน เจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ คดีนี้ศาลชั้นต้นพิพากษา เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๓ ว่าอดีตพระพรหมติก มีความผิดฐานสนับสนุนให้เกิดการทุจริต มีโทษจำคุก ๘ เดือน แต่โทษจำคุกให้รอลงอาญาไว้ ๑ ปี และยังไม่ชัดเจนว่ามีการยื่นอุทธรณ์ด้วยหรือไม่

๒. คดีอาญารฐานฟอกเงิน ศาลชั้นต้นพิพากษา เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ว่าอดีตพระพรหมติกมีความผิดให้จำคุก ๖ ปี แต่ล่าสุดศาลอุทธรณ์พิพากษา เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๓ สรุปว่าจำเลยไม่รู้ว่าเป็นเงินที่ไม่มีสิทธิได้รับ จึงขาดเจตนา ไม่มีความผิดฐานฟอกเงิน ให้ยกฟ้อง

๓. คดีแพ่งฐานฟอกเงิน ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าเงินในบัญชีเงินฝากของอดีตพระพรหมติก เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด จึงให้ตกเป็นของแผ่นดิน จำนวน ๑.๖๗ ล้านบาท

หลังศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษายกฟ้อง ประเด็นที่ต้องพิจารณา มีดังนี้

ประเด็นแรก อดีตพระพรหมติกขาดจากความเป็นพระหรือยัง เรื่องนี้เมื่อตรวจสอบย้อนหลังไปในชั้นสอบสวน จำเลยถูกจับกุมและศาลมีคำสั่งให้ขัง ไม่อนุญาตให้ประกันตัว จึงถูกเจ้าพนักงานใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๓๐ ให้สละสมณเพศก่อนเข้าเรือนจำ ทำให้ขาดจากความเป็นพระแล้วตามกฎหมาย

การขาดจากความเป็นพระมี ๒ หลัก คือ

๑. หลักพระธรรมวินัย สละสมณเพศด้วยการเปล่งวาจา ลาสิกขา และถอดจีวรออก เรียกว่า "สึกเอง" กับขาดจากความเป็นพระเพราะอาบัติหนัก คือ "ครุกาบัตติ" ได้แก่ ปาราชิก ๔ ประกอบด้วย ผาคณ ลักทรัพย์ เสพเมถุน อวดอุตริมนุสสรธรรม ถ้ากระทำอย่างใดอย่างหนึ่งใน ๔ อย่างนี้ ถือว่าขาดจากความเป็นพระ ณ ขณะที่กระทำการนั้นๆ เลย (ขาดโดยอัตโนมัติ)

๒. หลักกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มี ๒ มาตราที่เกี่ยวข้อง คือ มาตรา ๒๙ ถูกจับในคดีอาญาแล้วพนักงานสอบสวนไม่อนุญาตให้ประกันตัว ก็ให้สละสมณเพศเสียก่อนจะนำตัวเข้าห้องขังกับมาตรา ๓๐ เมื่อมีคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลให้จำคุกกักขัง หรือขังพระภิกษุ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศ

อดีตพระพรหมดิลก เคยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้ประกันตัว จึงขาดจากความเป็นพระตั้งแต่วันนั้น เพราะถูกดำเนินการตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๐ จะเห็นได้ว่าตอนไปขึ้นศาลช่วงที่ไม่ได้รับประกันตัว อดีตพระพรหมดิลกก็ใส่ชุดนักโทษ แต่เมื่อได้ประกันตัวก็ใส่ชุดขาว แสดงว่าเจ้าตัวรู้ดีว่าขาดจากความเป็นพระแล้ว

ประเด็นที่สอง อดีตพระพรหมดิลกกลับมาห่มจีวรได้ทันทีเลยหรือไม่ ประเด็นนี้อธิบายได้ว่า อดีตพระพรหมดิลกไม่สามารถกลับมาห่มจีวรได้ เพราะถือว่าขาดจากความเป็นพระไปแล้ว หากจะห่มจีวรต้องกลับมาบวชใหม่โดยพระอุปัชฌาย์บวชให้ แต่หากไม่มีการบวชใหม่แล้วไปห่มจีวรก็จะมีคามผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ ว่าด้วยการแต่งกายเลียนแบบสงฆ์

ประเด็นที่สาม อดีตพระพรหมดิลกกลับมาบวชใหม่ได้หรือไม่ ประเด็นนี้อธิบายได้ว่า ยังเข้าบรรพชาอุปสมบทไม่ได้ เพราะต้องห้ามตามกฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ข้อ ๑๔ เนื่องจากอดีตพระพรหมดิลกยังต้องคดีอาญาอยู่ คดียังไม่ถึงที่สุด แม้คดีพอกเงินในศาลอุทธรณ์ศาลจะยกฟ้องก็ตาม แต่อัยการยังมีสิทธิฎีกา ขณะที่คดีทุจริตก็ยังไม่พ้นระยะเวลาลงอาญา ที่สำคัญการลงอาญาแปลว่า มีความผิดและมีโทษเพียงแต่โทษยังไม่ต้องรับทันทีเท่านั้น และที่ต้องไม่ลืมก็คือคดีแพ่งที่ศาลสั่งริบทรัพย์ตกเป็นของแผ่นดิน แม้คดีจะยังไม่ถึงที่สุดแต่มีข้อพิจารณาว่า การได้มาซึ่งทรัพย์สินโดยมิชอบเข้าข่ายปาราชิกหรือไม่ หากเข้าข่ายก็ไม่สามารถกลับมาบวชได้อีกเลย ซึ่งประเด็นนี้ขึ้นอยู่กับการวินิจฉัยของฝ่ายสงฆ์

ส่วนกรณีที่มีการยกกรณีของพระพิมลธรรม (อาจ อาสภเถระ) ซึ่งถูกจับกุมขัง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๕ เพราะกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ ถูกสั่งฆมนตรี ลั่นติบาล และสารวัตรทหารถอดจิวร แต่ทำไม่เปล่งวาจา และรักษาพระธรรมวินัยระหว่างถูกควบคุมตัว กระทั่งศาลมีคำพิพากษาว่า พระพิมลธรรม ไม่มีความผิด จึงถือว่าไม่ขาดจากความเป็นพระนั้น ประเด็นนี้ช่วงที่เกิดคดีของพระพิมลธรรม ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ตอนที่ถูกจับสึกเป็นเดือนเมษายน ขณะนั้นยังไม่ได้บังคับใช้พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ ประกาศเมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๕ และมีผลบังคับใช้ในวันรุ่งขึ้น คือ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๖ เหตุนี้ จึงไม่สามารถนำกรณีของพระพิมลธรรมมาเทียบกับกรณีอดีตพระพรหมดิลกได้ เนื่องจากอดีตพระพรหมดิลกต้องอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ถือว่าขาดจากความ เป็นพระ ไม่สามารถกลับมาห่มจีวรได้ หากมีภาพการห่มจีวรตามที่ปรากฏในสื่อสังคมออนไลน์ก็ต้องถือว่ามีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ แต่งกายเลียนแบบสงฆ์ ระวังโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี ปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ส่วนที่มีบางฝ่ายพยายามโจมตีว่า อดีตพระราชาคณะชั้นผู้ใหญ่ไม่มีความผิดแต่ถูกกลั่นแกล้งใส่ร้ายนั้น รัฐบาลหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีฐานะเป็นส่วนราชการ ถือว่าเป็นนิติบุคคลผู้จ่ายงบประมาณ ผู้รับงบประมาณ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ คือ งบประมาณที่กำหนดให้ใช้เพื่อการใดก็ต้องใช้เพื่อการนั้น ฉะนั้น เมื่อมีการใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ก็จะผิดตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณด้วย และเมื่อมีการทุจริตก็ต้องไปร้องทุกข์กล่าวโทษ แต่บทบาทหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ร้องทุกข์กล่าวโทษเฉพาะคดีปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตเท่านั้น ส่วนคดีฟอกเงินหน่วยงานที่ร้องทุกข์กล่าวโทษ คือ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือ ปปง. เพราะเป็นคดีที่สืบเนื่อง แต่สังคมมักเข้าใจผิดว่าเป็นการดำเนินการของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติทั้งหมด

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นควรนำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดทราบ
ที่ประชุมรับทราบ

(นายณรงค์ ทรงอารมณ์)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เลขาธิการมหาเถรสมาคม

ร่าง
พิมพ์
๕ ต.ค. ๖๓
.....ทาน